

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Negyedik évfolyam. 48. szám. Szerkeszti: Székelyudvarhely, 1906. november 27.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör-
és községi jegyzőknek egész évre 6 korona.
Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székely-
udvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az elő-
fizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

300.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 8347—906.

A székelykereszturi és székelyudvarhelyi főszolgabíráknak, a bordosi, böződi, etédi, kobátfalvi, nagysolymosi, rugonfalvi, szentábrahámi, tordátfalvi, fiatfalvi, székelyvéczei, alsósófalvi, bögözi, vágási, farczádi, farkaslaki, fenyéui, felsőholdogfalvi, székelypálfalvi, parajdi és székelyszenttamási körjegyzőknek, az erkei, székelykereszturi, oroshelyi és zetelaki községi előjáróságoknak.

A Belügyi és Rendőri Közlöny f. évi előfizetési ára czimén az erkei és székelykereszturi előjáróságok 2—2 koronával, a többi fent elősoroltak 8—8 koronával vannak hátrálékban.

Felhivom, hogy a hátrálékos összeget a mult évi 5395. sz. B. M. rendeletben foglalt módzatok mellett haladéktalanul térítse meg s ennek megtörténtéről hozzám is jelentést tegyen.

Székelyudvarhely, 1906. nov. 20-án.

Alispán távol:

Ádám, főjegyző.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

301.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 8735—906.

Székelyudvarhely város főkapitányának, a három járás főszolgabírájának és valamennyi községi és körjegyzőnek.

Hivatkozással a mult évi hivatalos lap 13. számában közölt 2572. és ugyanazon évi 20. számában kiadott 3700. sz. rendeleteimre, miután utóbbi időben m. kir. belügyminiszter ur folyó évi 116634—III. a. sz. körrendelete szerint — gyakran fordul elő az az eset, hogy kivándorlás czéljából 15 éven alóli férfi személyek és kiskoru nő személyek részére kiállított és hatóságilag hitelesített írásbeli beleegyezésekben kísérelül oly egyének jelöltetnek meg, kik már fiatal koruknál fogva sem tekinthetők megbízhatóknak, utasítom, hogy kiskoru kivándorló nő személyek kíséreljéül csak is megbízhatóság tekintetében közismert nagykoru nőszemélyeknek, szükség esetén idősebb s teljesen megbízhatónak ismert férfinak bejelentését kívánja meg. Tizenöt éven alóli férfi személyek kíséreljéül is csak nagykoru megbízható férfi vagy nő személy fogadható el.

Megjegyzem, hogy a mennyiben kérelmezők kísérelőit koruknál fogva megbízhatóknak nem találom, kérelmezőktől az utlevél kiadását minden egyes esetben megfogom tagadni.

Székelyudvarhely, 1906. nov. 24.

Alispán távol:

Ádám, főjegyző.

302.

M. kir. Földmívelésügyi miniszter.

Sz. 84171—906. VII/A. 2.

Valamennyi vármegyei és városi közigazgatási bizottságának és a fiumei kormányzóság tanácsnak.

Vizzel hamisított tejnek forgalomba hozatala miatt az 1895. évi XLVI. t.-cz. határozmányai alapján indított terményhamisítási kihágási eljárás során a gyanúsítottak többször azzal védekeztek,

hogy a hamisítás a szállítás közben is megtörténhetett.

Ebből kifolyólag kérelmemre a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur f. évi szept. 10-én 65757. sz. a. kiadott rendeletében utasította az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságait, hogy alkalmazottaikat utasítsák aziránt, hogy az egyes pályaudvarokon lerakott, valamint a kocsikban beraktározott tejszállítmányok hozzáférhetetlenségét a legnagyobb gondossággal biztosítsák.

Felhívom czimet, utasítsa az idézett 1.-cz. határozmányaiiba utközö kihágások felett elsőfokulag ítélkezni hivatott hatóságokat, hogy valahányszor a terményhamisítással gyanúsított vagy hamisított terményt, terméket vagy cikket forgalomba hozó egyén az eljárás során azzal védekezik, hogy a kérdéses terményt, terméket vagy cikket kifogásolt állapotában mástól vette, szerezte vagy kapta, a ténykörülmény nyomozását visszamenőleg ne csak az ily alkalommal megnevezett vagy hivatalosan megállapított eladóra, illetőleg átadóra, hanem arra is terjessze ki, hogy a hamisítás nem történthetett-e meg szállítás közben, mi ha lehetőnek látszik, de különösen, ha a gyanúsított ezen lehetőségre hivatkozik, a tárgyalásra a szállítást eszközölő egyének, tehát azok a vasuti alkalmazottak, kiknek kezén a hamisított termény stb. keresztül ment, illetőleg akiknek felügyeletére bízva volt, szintén beidézendők és ott kihallgandók.

Magánál az eljárásnál nagy súly fektetendő a tanúk kihallgatására, rövid tárgyalási és kihallgatási határidők kitűzésére és általában a gyorsaságra.

Ha pedig a czim a másodfoku elbírálás alkalmával azt tapasztalná, hogy ezen vagy a vonatkozó rendeleteknek elég nem tétellett, a szükséges pótlásokat azonnal rendelje el és a mulasztást elkövető tisztviselőket, közegeket, minden további felterjesztés nélkül vonja felelősségre.

Budapest, 1906. okt. 13.

A miniszter helyett:

Mezősy, s. k.
államtitkár.

303.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 8758—906. alisp.

Mindenik főszolgabírónak, Székelyudvarhely város tanácsának és a rendőrkapitányságnak.

A keresk. ügyi miniszter urnak 61013—906. sz. alatt kiadott körrendeletét azzal közlöm czimel, hogy az abban foglalt rendelkezést a legnagyobb szigorral végrehajtani ösmerje elodázhatatlan köteleességének.

Székelyudvarhelyen, 1906. nov. 24-én.

Alispán távol:

Ádám Albert, főjegyző.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Sz. 61013-IV.

Valamennyi II-od foku iparhatóságnak.

Panasz tárgyává tételven előttem, hogy a belföldi forgalomban magyar származásuaknak feltüntetett áruk tekintetében iparhatósági magatartása nem felel meg mindig a törvény követelményeinek és hogy ez is hozzájárul annak az eredménynek előidézéséhez, hogy a közönség valóltan jelzések használata által, az áru származása tekintetében gyakran félrevezettetik, a tisztességtelen verseny ellen irányuló védekezésnek hatályosabbá és egyöntetűbbé tétele czéljából szükségesnek tartom az iparhatóságoknak, mint a tisztességtelen verseny elleni védekezés legfontosabb szerveinek és az itt figyelembe jövő igen fontos hazai közgazdasági érdekek leghivatottabb öreinek figyelmét következőkre felhívni.

Az ipartörvény 58. §-a, mely szerint »egy iparos vagy kereskedő sem használhat czégén, nyomtatványain vagy hirdetéseiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat, melyek a tényleges üzleti viszonyoknak vagy a valóságnak meg nem felelnek,« kiterjed azokra az esetekre is, melyekben külföldi származásu áruk bizonyos jelzők, jelvények felhasználásával vagy hamis adatoknak közlésével hazaiak gyanánt tüntettetnek fel. Kiterjed vezetesre e szakasz tilalma arra, hogy ily félrevezetésre alkalmas jelzők, jelvények és adatok a czégen, czégtáblán, a nyomtatványokon, üzleti leveleken, körleveleken, az áru burkolatán, a hirdetésekben és pedig akár a kitett árukon vagy árumintákon alkalmazott feliratokon, árjegyzékekben akár falragaszokon, akár pedig újság vagy élöszóval való hirdetésekben, sőt magán az árun sem alkalmaztassanak. Mert habár a törvény a czég, nyomtatvány, hirdetmény mellett magát az árut kifejezetten nem említi is, a törvény czélzata kétségtelenül az, hogy valóltan adatokkal a közönség egyáltalán ne legyen megtéveszthető, már pedig az árun magán alkalmazott megtévesztő megjelölt hatása még fokozottabb mérvű, mintha

az ilyen megjelölés például a czimkén vagy a göngyöleten foglaltatik.

A mi továbbá az idézett törvényszakasz: »jelzők«, »jelvények«, »adatok« szavainak értelmezését illeti, e tekintetben következők tartandók szem előtt:

»Jelzők« alatt a fennforgó kérdés szempontjából oly szavak értendők, melyek alkalmassak arra, hogy az áruk származása tekintetében alapot nyújtsanak bizonyos, a valóságnak meg nem felelő feltevésre, hitelre, vélelemre. Ilyenek gyanánt pedig nemcsak az oly szavak tekintendők, melyek egyenesen hangsúlyozzák az illető czégnak vagy árunak belföldi minőségét, illetőleg származását, minők pl. »honi ipar«, »magyar ipar«, »honi gyártmány« stb, hanem az olyanok is, melyek a hazai földrajzból, történelemből, mondavilágból, politikai és népeletről ismeretes, onnan kölcsönzött fogalmakra utalnak; minők pl. »Hungária«, »Pannonia«, »Széchenyi«, »Honvéd«, »Emke«, »Magyar korona«, »Alföldi«, »Matyok«, »Palócz«, »Kurucz« stb. kifejezések.

»Jelvények« alatt az itt szóban forgó szempontból a »jelzők« értelmezésével kapcsolatban említett szavaknak megfelelő vagyis oly ábrázolatok értendők, melyeknek tárgya szintén a hazai földrajzból, történelemből, mondavilágból, politikai és népeletről, valamint művészi alkotásokból van kölcsönözve. Ilyen pl. a turulmadár, valamely ismert hazai középület vagy szobor, valamely történelmi esemény (pl. a vérszerződés) ábrázolása, ilyen a nemzeti hármasszínnek feltűnő módon alkalmazása, a magyar koronának a magyar czimmerrel együttesen vagy külön-külön való használata, mely utóbbiakra t. i. a koronára és czimmerre nézve egyébként már az 1904. évi nov. 16-án 61071. sz. alatt a másodfoku iparhatóságokhoz intézett kereskedelemtügyi miniszteri rendelet megmondja, hogy a mennyiben azok ékitmény szerű használata nincs is az 1883. XVIII. t.-cz. értelmében adható engedélyhez kötve, miután az »az illető cikk magyar származására utal s így a vásárló közönség esetleges félrevezetésére alkalmas, ezen jelzésnek nem magyar származású árukon alkalmazása az 1884. XVII. t.-cz.-be foglalt ipartörvény 58. §-a értelmében megengedve nincs.«

Végül »adatok« alatt minden értendő, a mit a tisztességtelen versenynek e válfaja a törvényben előre szabatosan meg nem állapítható eszköz gyanánt felhasználhat. Ily adat pl. az, hogy ha az iparos nyomtatványain, pl. az áru burkola-

tán vagy hirdetésményeiben jelzi azt, hogy a kérdéses áruk előállítására ipartelepe, vállalata van a belföldön, de a mi ha igaz is, azt az árut, melyre vonatkozólag, esetleg a melyen ezt jelzi, külföldről hozza be.

Az ipartörvény 58. §-ban foglalt tilalom megszegésére kiszabandó büntetést 40—400 koronáig terjedhető pénzbüntetés alakjában tudvalevőleg az ipartörvény 157. §-a írja elő. Az e részben ingadozó gyakorlatra való tekintettel figyelmeztetnem kell azonban e helyen az iparhatóságokat az ipartörvény 165. §-ának harmadik bekezdésére is, mely szerint a szóban levő »törvény alapján pénzbüntetéssel vagy elzárással, vagy mindkettővel büntetett kihágásokra a kihágásokról szóló büntetőtörvény általános határozatai is alkalmazandók«, továbbá a kihágási büntetőtörvény 12. §-ára, mely szerint »A büntetkekről és vétségekről rendelkező büntetőtörvénykönyv általános határozatai, a mennyiben a jelen« (t. i. a kihágásokról szóló büntető), »törvény ellenkezőt nem állapít meg, a kihágások eseteiben is alkalmazandók«, végül a fentekkel kapcsolatban a büntetkekről és vétségekről szóló 1878. V. t.-cz. 61. §-ára, mely szerint »azon tárgyak, melyek a büntett vagy vétség által hozottak létre, ugyszintén azok, melyek a büntett vagy vétség elkövetésére szolgáltak, a mennyiben a tettes vagy a részes tulajdonai, elkobzandók; ha pedig azoknak birtoklása, használása vagy terjesztése különben is tiltva van: akkor is elkobzandók és megsemmisítendők« (illetőleg a törvényben előírt célra értékesítendők), »ha másnak tulajdonát képezik.« Szükségesnek tartom pedig az idézett törvényi határozmányokat hangsúlyozni azért, hogy az iparhatóságok tisztában legyenek azzal, hogy az 1884. XVII. t.-cz. 58. §-a ellenére hamis jelzőkkel, jelvényekkel, adatokkal ellátott czégek, nyomtatványok, hirdetésmények és áruk a kihágás megállapítása esetén a büntetésen kívül, mert éppen az ily czégek, nyomtatványok, hirdetésmények, áruk szolgálnak a kihágás elkövetésére, még el is kobozhatók, sőt el is kobozandók és pedig annál inkább, mert a nélkül a tisztességtelen verseny szóban levő módja ellen a védekezés alig vezethet sikerre.

Felhívom a II.-od foku iparhatóságot, hogy e rendeletet az alája tartozó összes I. foku iparhatóságokkal közölje, az összes iparhatóságoktól pedig elvárom, hogy tekintettel az e rendelet kibocsátásának alapjául szolgáló fontos közgazdasági érdekekre, igyekezni fognak a közöniséget és a tisztességtelen versenyek e módjától

fenyegetett ipart és kereskedelmet saját hatáskörükben megvédeni.

Budapest, 1906. nov. 2-án.

Kossuth.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Árlejtési hirdetmény. Nagyalambfalva község ezennel pályázatot hirdet egy ujonan építendő község házára. Kikiáltási ár: I. Föld, kömives és elhelyező munka 7479 52 k. II. Ács munka 5633 k. III. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munka 2084 80 k. IV. Kovács munka 352 k. V. Bádógos munka 540 20 k. VI. Különféle munka 547 40 k. Összesen 16635 92 k. Pályázni lehet az egyes tételek alatt kiírt munkákra is külön, vagy az egészre együttesen. Az árlejtés zártajánlatok útján történik. A pályázó köteles 5% készpénz vagy óvadék képes papírt biztosíték fejébe letenni. Pályázat határideje 1906. évi *december hó 16-ik* d. e. 9 óra, később érkezett vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Árlejtésre vonatkozó terv és műszaki iratok hivatalos időben megtekinthetők Nagyalambfalván az előljárátság iródájában, Székelyudvarhelyt pedig Kelemen György tervező építő mesternél Kossuth utca 65 szám alatt. Nagyalambfalva

község képviselő testületének 1906. évi november 17-én tartott rendkívüli közgyűléséből. Ádám Dénes körjegyző. Csiki Lajos községi bíró.

Bivalyész megszűnt Bibarczfalva községben (8567—906. szám.)

Juhhímző megszűnt Székelyvécze községben (8640—906. szám.)

Sertésvész megszűnt Vargyas községben (8566—906. szám) és *Etéd* községben (8524—906. szám.)

Lórühkór megszűnt Székelyudvarhely városban (8689—906. szám.)

Sertésorbáncz megszűnt Magyarzsákod községben (8641—906. szám.)

Elveszett lovak. Székelydályai lakos Gergely Pálnak november hó 13 án 2 drb. 3 éves, egyik sötét pej jegy nélküli, másik pej homlokán csilaggal, elveszett kancza csikói körözendők. Fel-találás esetén tulajdonos értesítendő.

Körözendő egyének. *Özv. Póka Antalné* sz. Siha Rózália körözendő, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó s a felveendő jegyzőkönyv Szabadka város polgármesterének a 12235—906. sz. való hivatkozással megküldendő.

Lukács József volt csibai lakos körözendő és feltalálása esetén tartózkodási helye Maros-Tordavármegye alispánjával a 10151—906. sz. való hivatkozással közlendő.